

Vedr.: Foretræde for Kulturudvalget den 26. november 2014

Hans Dal har opfordret Arkæologisk Udvalg under Dansk Sportsdykker Forbund til at deltage i foretræde for kulturministeren den 26-11-2014.

Vi giver afkald på dette, fordi vi mener, at det er vigtigt at det netop er Hans Dals egen fremlægning der konkluderer hans ansøgning om foretræde.

Men vi er enige i grundsynspunktet. Vi ser med fortvivelse på, at værdifulde oldsager går tabt på såvel kendte som potentielt ukendte steder på grund af manglende indsats, som vi sportsdykkere kunne have ydet.

Vi hører arkæologer, ansvarlige for området, udtrykke samme fortvivelse, men vi har vanskeligt ved at få øje på handling, der kan modvirke tabene.

I 70'erne og 80'erne trivedes den dengang nye marin arkæologi. Arkæologer og dykkende amatører arbejdede hånd i hånd. Specielt kunne Cand. Mag. Søren H. Andersen publicere fund af mange velbevarede træredskaber¹⁾ med hjælp fra sportsdykkere fra Marine Arkæologisk Gruppe fra Fredericia og Mag. Art. Søren A. Sørensen opdagede og navngav en hidtil ukendt fase af jægerstenalder²⁾, igen med hjælp fra en kreds af sportsdykkere, der forenede sig i Roskilde Fjord Gruppen.

Ligeledes blev der fortaget marinarkæologiske uddannelsesudgravninger, ledet af bl.a. Mag. art., Ph. d. Andres Fischer, Skov og Naturstyrelsen, med deltagelse af universitetsstuderende og interesserede sportsdykkere, hvor alle parter bidrog og lærte i en god indbyrdes forståelse. Dansk Sportsdykker Forbunds Arkæologisk Udvalg arrangerede også kurser for medlemmerne, hvor undervisningen blev ledet af fagarkæologer som et led i deres formidlingsforpligtelse, hvilket fremmede den gensidige forståelse og respekt på en måde som alle parter fik gavn af.

Da ansvaret for marin arkæologi på Danmarks søterritorie blev lagt ud til 5 museer, døde samarbejdet med sportsdykkerne langsomt ud og sportsdykkerne stod undrende tilbage. Der er dog senere indledt samarbejde mellem enkelte museer og lokale sportsdykkere.

Museerne har ofte argumenteret for ikke udførte marinarkæologiske aktiviteter med manglende midler og overbelastning pga. nødudgravninger i forbindelse med planlagt entreprenørarbejde i forbindelse med den nye museumslov.

Det forekommer indlysende, at bevillinger til området må stå i forhold til offentlighedens (skatteydernes) interesse for deres egen fortid.

Her falder det naturligt at spørge: Hvad har museerne selv gjort for at øge interessen? Det ville være indlysende at invitere de mennesker, der allerede interesserer sig for emnet, så de kan være ambassadører for arkæologien. Dette er med held gjort på landjorden med bl. a. detektorfolket.

Vi sportsdykkere medvirker meget gerne til sådanne projekter. Vi vil ligesom detektorfolk og amatørarkæologer på landjorden kunne bidrage med mange villige hænder og kyndige hoveder.

Mere specifik har vi stor sympati for et scenarie, hvor sportsdykkere med en tilstrækkelig marinarkæologisk baggrund – om muligt i samarbejde med en arkæolog - kan optage eller sikre kulturgjenstande, som er truet af tilintetgørelse ved erosion eller tilsvarende, og som de ansvarlige museer ikke har ressourcer til at varetage bjergning af, under forudsætning af, at de optagne genstande så heller ikke går til grunde senere, f.eks. pga. manglende midler til konservering.

Dette sidste punkt skal finde en løsning og den tror vi på sigt kan opnås ved at museerne i højere grad rekrutterer os som hjælpere og ambassadører. Vi ser det som en fælles opgave at få den brede befolkning til at interessere sig for og engagere sig i vores alles marine kulturarv. Også på dette område - ligesom på land - kan man regne med en synergetisk effekt, hvor levebrød og entusiasme indgår i en højere enhed.

Venlig hilsen

P.u.v.

Peter Bue Westh

Formand

Arkæologisk Udvalg

Dansk Sportsdykker Forbund

¹⁾ Ronæs Skov, Søren H. Andersen, ISBN 978-87-88415-54-4

²⁾ Kongemosekulturen i Sydskandinavien, Søren A. Sørensen, ISBN 87-89345-06-1